

BERGEROVÁ/WALTER

ČAČHTICKÁ PANI

*Tragický príbeh krvavej grófky
Alžbety Bátoriovej*

FAKTY • MÝTY • LEGENDY

OBSAH

ÚVOD	7
Mapa rozdeleného Uhorska po bitke pri Moháči	10
Stručný prehľad udalostí v 16. a 17. storočí	14
Zoznam mien použitých v texte a ich pôvodná podoba	17
I. DETSTVO A DOSPIEVANIE (1560 – 1575)	
1. Dve vetvy slávneho rodu: Roky detstva v Ecsede	19
2. Prepojenie východu a západu: Zásnuby a svadba	19
II. MANŽELSTVO A SPRÁVA PANSTIEV (1575 – 1604)	
1. Prvé roky v Sárvári	43
2. Koniec pokoja a formovanie novej Alžbety	46
3. Príchod Anny Darvulie a prvé reči o miznutí dievčat	66
4. Tragické roky	68
III. PENIAZE, PODOZRENIA A POLITICKÉ INTRIGY (1604 – 1610)	
1. Finančné a osobné straty	71
2. Podozrenia	82
3. Politické intrigy	92
IV. SÚD, VÄZENIE A SMRŤ (1611 – 1614)	
1. Súd	113
2. Väzenie	121
3. Smrť	126
V. DOZVUKY PRÍBEHU (1615 – 1700)	
Osudy dedičov a ostatných aktérov	131
VI. ZROD LEGENDY (1729)	
1. Fantázia pátra Turóciho	137
2. Mýty a fakty o Alžbete Bátoriovej	141
VII. TEÓRIE (NE)VINY	
1. Hypotéza šialenej vrahyne	147
2. Hypotéza politického sprisahania	150
3. Medicínska hypotéza	153
4. Divoká hypotéza na záver	155
ZDROJE	160

Erb rodu Bátori vychádza z legendárneho príbehu
bojovníka menom Vidus z deviateho storočia.
Ten sa vydal do ečedských močiarov bojovať s drakom,
ktorý tam číhal a sužoval okolitý kraj.
Vidus ho zabil tromi údermi a vďační ľudia
ho začali nazývať Bátor – odvážny.

COMITISSA
ELISABETHA
BATHORI
(1560 — 1614)

Bathory Förfölö.

Úvod

Prečo nás stále fascinuje legenda krvavej grófký

Písal sa 29. december 1610. Nad zasneženými kopcami Malých Karpát visel ťažký olovený mrak a pod brnenia jazdcov, ktorí v tichosti stúpali k čachtickému kaštieľu, sa vtieral nepríjemný mráz. Na čele skupinky šiel samotný palatín Juraj Turzo, druhý najmocnejší muž Uhorského kráľovstva, spolu so zaťmi grófký Alžbety Bátoriovej, Mikulášom Zrínskym a Jurajom Drugetom. Nešlo však o zdvorilostnú návštevu starého rodinného priateľa, hoci Turzo ním po dlhé roky bol. Išlo o raziu, ktorá mala navždy ukončiť fámy šíriace sa od Viedne až po Sedmohradsko.

Keď vojaci násilne rozrazili dvere kaštieľa, nečakali ich fanfáry ani slávnostne prestretý stôl. Podľa Turzovho neskoršieho listu kráľovi Matejovi II. ich privítal obraz absolútnej skazy, plný strachu a smrti. V hlavnej sieni ležalo mŕtve dievča, ďalšie dve boli v agónii, zmučené tak kruto, že ich telá sotva pripomínali ľudské bytosti. V útrobach kaštieľa, v tieni chladných kamenných múrov, našli ženu, ktorej meno sa raz malo stať synonymom čierneho zla – Alžbetu Bátoriovú.

Stála pred nimi – hrdá aristokratka s najčistejšou krvou v strednej Európe, neter poľského kráľa a vdova po najväčšom hrdinovi protitureckých vojen, Františkovi Nádašdym. V tú noc sa však jej svet zrútil. Bez súdu a bez možnosti obhajoby bola uvrhnutá do domáceho väzenia na Čachtickom hrade a jej pomocníkov – tri ženy s mládencom – odviedli do Bytče, kde ich čoskoro mal čakať súd. Nikdy predtým nesiahali takéto šokujúce udalosti tak vysoko do šľachtického stavu. Týmto okamihom sa zrodil príbeh, ktorý už štyri storočia priťahuje pozornosť historikov, filmárov aj obyčajných ľudí.

Prečo nás Alžbeta Bátoriová stále tak fascinuje? Odpoveď neleží len v hrôzostrašnosti jej údajných činov, ale aj v tom, ako sme si ju pretvorili na svoj obraz. Za viac ako štyristo rokov sa hrady rozpadli na ruiny, kráľovstvá zanikli a mená vtedajších mocných zapadli prachom. Jej meno sa však dedí z generácie na generáciu ako mrazivé varovanie. Z historickej postavy sa vypracovala až na popkultúrnu ikonu – „krvavú grófkú“.

Jej príbeh prežil pád Habsburskej monarchie, dve svetové vojny aj digitálnu revolúciu. Z ústneho podania a barokových kázni sa preliad do hrdinky brakovej literatúry a neskôr do vedeckých monografií, aby nakoniec skončila na striebornom plátne a v Guinnessovej knihe rekordov, s pochybným titulom najväčšej sériovej vrahyne v dejinách ľudstva. Dnes ju poznáme z filmov, komiksov aj z počítačových hier. Fascinácia ňou pramení z archetypu „padlého anjela“, ktorý v sebe spája provokatívny kontrast – nesmierna krása a zároveň nelútostná krutosť, vysoká kultúra renesancie verzus pudová beštialita.

Dnes však žijeme v dobe dostupnejších informácií, kde mýty narážajú na neúprosnú analýzu faktov ukrytých v historických archívoch. Už nám nestačí strašidelná historka o kúpaní sa v krvi.

Chceme vedieť, kým bola Alžbeta Bátoriová v skutočnosti. Chceme pochopiť politické šachy, ktoré viedli k jej pádu, a spoločenské normy, ktoré jej dovolili beztrestne páchať údajné zločiny celé desaťročia.

Uhorsko na rozhraní stredoveku a novoveku: Javisko plné krvi a zlata

Aby sme pochopili Alžbetu Bátoriovú, najprv musíme pochopiť svet, v ktorom žila. Nebolo to sofistikované prostredie európskych renesančných dvorov, aké poznáme z filmov. Uhorsko na prelome 16. a 17. storočia bolo krajinou v agónii, rozseknutou na tri časti – a to takmer doslovne –, čepelou tureckej šable. Na juhu a východe duneli delá Osmanskej ríše, na západe sa upevňovala moc ambiciózných Habsburgovcov a kdesi v strede, na území dnešného Slovenska, sa pokúšala prežiť domáca šľachta.

Bol to svet, kde mal ľudský život – najmä ten poddanský – len nepatrnú hodnotu. Smrť bola všadeprítomná – v podobe epidémií, tureckých nájazdov či neľútostného feudálneho práva. Práve v tejto atmosfére brutality a neustálych hrozieb vyrastala Alžbeta. Násilie pre ňu nebolo anomáliou, ale bežnou súčasťou života a nástrojom moci.

Doba, v ktorej žila, bola – podobne ako spomínaný archetyp padlého anjela – plná protikladov. Na jednej strane nastal rozvoj vzdelanosti, rozkvet kníhtlače a rozmach náboženských debát, ktoré formovali modernú Európu. Alžbeta bola dcérou vzdelanej elity. Písala listy v niekoľkých jazykoch, rozumela politike a spravovala obrovské majetky. Na druhej strane však stále platili surové pravidlá, podľa ktorých sa za trest vypaľovali znamenia priamo do kože a mocní rozhodovali o živote a smrti svojich poddaných bez toho, aby sa niekomu zodpovedali.

MAPA UHORSKA,
ROZDELENÉHO NA TRI ČASTI,
PO BITKE PRI MOHÁČI

Partium (z latinského Partes regni Hungariae — časti Uhorského kráľovstva) bol pojem pre územia, ktoré sa geograficky a etnicky nachádzali medzi Sedmohradskom a Kráľovským Uhorskom, no politicky patrili striedavo k jednému alebo druhému, čo pre obyvateľov znamenalo žiť život plný neistoty.

MAPA STOLÍC V ZÁPADNEJ ČASTI UHORSKA

Stolice, v ktorých prebiehalo vyšetrovanie prípadu Alžbety Bátoriovej:

Trenčianska

Nitrianska

Tekovská

Prešporská

Rábska

Šopronská

Vašská

Vesprémska

Zalianska

V tomto napätí medzi vysokou kultúrou a prízemnou brutalitou sa formoval život budúcej „krvavej grófký“.

Alžbeta Bátoriová nebola monštrum, ktoré padlo z neba. Bola produktom svojej doby, svojej triedy, svojho rodu a pravdepodobne obeťou mocenskej hry. Bola ženou v mužskom svete, vdovou v dra- vom politickom prostredí a veriacou v čase náboženských nepoko- jov. Či už ju chceme odsúdiť, alebo pochopiť, najprv musíme zotrieť nánosy krvi z jej legendy a pozrieť sa na fakty, ktoré po nej zostali na zažltnutých listoch a v súdnych protokoloch.

Vstúpme do labyrintu čachtických chodieb, do sveta, kde hra- nica medzi poriadkom a šialenstvom bola tenká ako list papiera, na ktorom Juraj Turzo spečatil Alžbetin osud. Nasledujúce stránky sa nesnažia len prerozprávať starú legendu. Pokúšajú sa zrekonštru- ovať pravdu o žene, ktorá zostala uväznená nielen v hradnej veži, ale aj v ľudskej predstavivosti.

DETSTVO A DOSPIEVANIE

1560

1575

1.

Dve vetvy slávneho rodu: Roky detstva v Ecsede

(1560 – 1570)

Potomok rodu dračích zubov

V auguste roku 1560 sa vo východouhorskom mestečku Nyírbátor rozľahol plač novorodenca, ktorý sa raz mal zapísať do histórie. V tom čase bolo Uhorsko krajinou rozdelenou na tri časti. Na juhu sa rozťahoval osmanský polmesiac, západ ovládali Habsburgovci a na východe sa formovalo nepokojné Sedmohradsko. Dievčatko, ktoré dostalo meno Alžbeta, neprišlo do sveta pokoja, ale do sveta pevností, náboženských vojen a aristokratickej hrdosti, ktorá niekedy hraničila až s fanatizmom. A nenarodila sa len do šľachtickej kolísky – narodila sa do dynastie, ktorá samu seba vnímala ako vyvolenú Bohom aj osudom.

Rod Bátori (Báthory) patril k starobylej aristokracii, ktorej korene siahali hlboko do stredoveku a zahŕňala kráľa, kardinála, princeznú a nespočetnú šľachtu. Pochádzal z klanu Gutkeledovcov, ktorého pôvod bol odvodený od švábskych bratov Guta a Kelada z deviateho storočia. Priezvisko Bátori sa viaže k panstvu Bátor, ktoré v roku 1279 daroval kráľ Ladislav potomkom rodu Gutkeledovcov, bratom

Benediktovi, Jurajovi a Bricciusovi a ich strýkovi Hodosovi za vojnové zásluhy. V roku 1310 sa Briccius stal jediným vlastníkom Bátoru a odvtedy si on aj jeho potomkovia začali k menu pridávať spojenie „z Bátoru“, z ktorého neskôr vzniklo Bători, polatinčené na Báthory.

Ich rodový erb – tri vlčie zuby, ktoré sa neskôr v legende premenili na dračie zuby, nebol len heraldickým symbolom. Bol odkazom na mýtického predka Víta, ktorý v močiarnoch Ecsedu zabil dračieho netvora. Ako všetky urodzené rody, aj Bátoriovci boli na svoj pôvod patrične hrdí a potomkovia rodu vyrastali s presvedčením, že v ich žilách koluje krv hrdinov, drakobijcov a vládcov, ktorým patrí zem aj ľudia na nej.

Alžbetin rodokmeň bol fascinujúcim a zároveň potenciálne nebezpečným prepletencom moci. Narodila sa totižto zo spojenia dvoch vetiev toho istého rodu, na počiatku ktorých stáli synovia Briccia z Bátoru, najstarší Jánoš a najmladší Lukáš. Od Jánošovho syna Ladislava sa odvinula šomlyóovská vetva Bátoriovcov, pomenovaná podľa panstva Somlyó, z ktorej pochádzala aj Alžbetina matka Anna. Od Lukáša začala ečedská línia nazvaná podľa panstva Ecsed, ktorej potomkom bol Alžbetin otec Juraj.

Detstvo v tieni rodovej línie

Hoci sa Alžbeta narodila v Nyírbátore, jej skutočným domovom sa stal neďaleký hrad Ecsed. Bolo to pochmúrne, ale strategicky dôležité miesto, obklopené nepriestupnými močiarmi rieky Kraszna, ktoré z neho robili nedobytnú pevnosť. Izolácia hradu vytvárala špecifický svet – mikrokozmos, kde platili len pravidlá rodu Bători. Tu, za hrubými kamennými múrmi, malá Alžbeta sledovala, ako sa uplatňuje moc.

Výchova v Ecsede bola kombináciou renesančného humanizmu a stredovekej prísnosti. Pre Alžbetu nebola bolesť poddaného tragédiou, ale neoddeliteľnou súčasťou udržiavania poriadku. Ako šesťročnej jej podľa niektorých zdrojov dovolili sledovať verejnú popravu a v pätnástich bola údajne svedkom toho, ako jej strýko v návale zlosti nariadil za trest odrezať miestnym roľníkom, ktorí sa proti nemu postavili, uši a nosy. Ak by aj tieto skutočnosti neboli úplne pravdivé, niet pochyb o tom, že sa v dobe, v ktorej žila, stretla s mnohými prejavmi násilia – podobne ako väčšina ľudí žijúcich v 17. storočí.

Pohľad na hrad Ecsed v roku 1688, vyhotovený podľa rytiny od Gottfrieda Prixnera.

Hrad Ecsed (v súčasnosti obec Nagyecsed v Maďarsku) bol rodovým sídlom a hlavnou pevnosťou mladšej vetvy rodu Bátoriovcov. Vybudoval ho Lőkös, najmladší syn Briccia a zakladateľ ečedskej vetvy. K vzniku hradu sa viaže legenda o predkovi menom Vít (lat. Vidus), ktorý v miestnych močiaroch zabil draka tromi údermi kopije. Za odmenu získal toto územie, čo symbolizujú tri dračie zuby v bátoriovskom erbe. Išlo o unikátny „vodný hrad“ postavený uprostred rozľahlých ečedských močiarov (v tom čase rozlohou väčších ako dnešná Bratislava) na zložitom systéme platforiem, mostov a pilótov zatŕkaných do bahna. Formálne rod vlastnil hrad len do smrti Gabriela Bátoriho (1613), ale definitívne ho stratili v roku 1621, keď bola Alžbetina sesternica Anna Bátoriová (Gabrielova sestra) po procesoch za bosoráctvo prinútená odovzdať tento rodový klenot sedmohradskému kniežaťu Gáborovi Betlenovi výmenou za ušetrenie života. Proces bol zrejme účelový kvôli získaniu majetku.

Mladá grófka nebola vychovávaná len ako budúca nevesta, ale aj ako sebavedomá aristokratka. Učila sa latinčinu, aby mohla čítať Písmo a právne listiny, maďarčinu pre dvor a nemčinu pre diplomáciu. Okrem toho do nejakej miery ovládala gréčtinu a zrejme aspoň čiastočne aj slovenčinu. Kým väčšina vtedajších žien zostávala v negramotnosti, Alžbeta Bátoriová dostala vzdelanie, ktoré by jej mohol závidieť ne jeden európsky princ. Pod vedením humanistických učiteľov si osvojila jazyk diplomacie aj vedy. Čítala antických klasikov, ale zároveň sledovala realitu života na hrade Ecsed. Už v detstve prejavovala bystrý intelekt, ktorý však bol formovaný v prostredí, kde bol súciteľ považovaný za slabosť a hrdosť za najvyššiu cnosť.

Niektoré zdroje usudzujú, že svoju úlohu v jej príbehu zohralo aj genetické dedičstvo. V rámci rodu Bátoriovcov bolo bežné, že sa v snahe udržať obrovské majetky pod jednou strechou uzatvárali sobáše medzi príbuznými. Vedľajším produktom však bola predispozícia k určitým ochoreniam. Z matkinej strany sa v rodine vyskytovala epilepsia – trpel ňou najvyššie postavený člen rodiny, brat Alžbetinej matky Štefan Bátori, a spochybňované bolo aj duševné zdravie jeho ďalších dvoch bratov. Všetci mali sklón k prchkosti a návalom hnevu. Ich otec, Alžbetin starý otec Štefan VIII. Bátori, sa údajne raz v lete vybral sánkovať, čo sa následne uvádzalo ako dôkaz „bátoriovského šialenstva“.

Väčšina prameňov však účelovo uvádza iba tých predstaviteľov Bátoriovcov, ktorých správanie a činy sa dajú interpretovať v súlade s povestou prekliateho rodu. Nespomína takých členov rodu, ako bol biskup a humanista Mikuláš Bátori alebo kardinál Andrej Bátori, ktorí do tohto naratívu nezapadajú.

Ignorovaná býva aj skutočnosť, že ečedskú a šomlyóovskú vetvu v tom čase delili už dve storočia a sedem generácií, takže pokrvné príbuzenstvo sa mohlo dostatočne rozriediť na to, aby nemalo výrazný vplyv na Alžbetin mentálny stav.

Otázkou je, či Alžbeta skutočne od ranej mladosti trpela mučivými migrénami a prudkými výkyvmi nálady, ako uvádzajú niektoré zdroje. V zachovanej korešpondencii z neskoršieho obdobia sa objavujú zmienky o bežných zdravotných problémoch. Nič však nenačauje, že by v mladosti mala sklony k prejavom agresivity, ktoré jej neskôr pripísala legenda.

Aká matka (alebo teta), taká dcéra?

Ústrednou postavou Alžbetinho detstva do jej desiateho roku bola jej matka Anna Bátoriová. Manželstvo s Jurajom Bátorim bolo jej tretie po dvoch ovdoveniach a z prvých dvoch manželstiev mala päť detí, Alžbetiných nevlastných súrodencov.

Anna údajne nebola žena, ktorá by sa podriaďovala dobovým stereotypom o krehkej šľachtickej. V rodine Bátoriovcov to boli často práve ženy, ktoré držali kľúče od pokladníc a rozhodovali o politických spojenectvách. Anna bola známa svojou prísnosťou a nekompromisným postojom k disciplíne, čo zrejme súviselo aj s kalvínskou vierou, ku ktorej sa hlásila. A tak ani vzťah medzi matkou a dcérou nebol postavený na nežnostiach, ale na autorite a príprave na uplatňovanie moci.

V tom čase bolo tvrdé – z dnešného pohľadu až kruté – zaobchádzanie s poddanými bežnou praxou šľachty. Ak služobná urobila chybu, trest prišiel ihneď a bol fyzický. Okamžitou reakciou na drobné chyby, napríklad pri obsluhu stola, bola facka, ťahanie za vlasy či kopanec. Najčastejším spôsobom trestania za lenivosť, drzosť

alebo drobné krádeže bolo palicovanie u mužov a vyšľahanie prútom u žien.

Pre mladú Alžbetu sa tak násilie mohlo stať prirodzeným komunikačným nástrojom. Videla v ňom prostriedok, ako si udržať rešpekt v nepokojných časoch, keď sa autorita šľachty merala silou jej ruky.

Obaja Alžbetini rodičia zomierajú v roku 1570. Anna mala iba tridsaťjeden rokov a Juraj päťdesiatdva. Historické pramene neuvádzajú príčinu ich smrti, ale je možné, že boli skorými obeťami druhej vlny morovej epidémie, ktorá zasiahla túto oblasť v rokoch 1570 až 1577, prípadne týfusu, roznášaného neustálymi presunmi vojenských jednotiek v regióne.

Po ich smrti údajne nakrátko preberá výchovu mladej Alžbety jej teta, otcova sestra Klára Bátoriová. Práve ju legendy často vykresľujú ako osobu, ktorá mala na Alžbetu „temný vplyv“. Ku Kláre sa vrátíme neskôr, keď sa po svadbe podľa niektorých povestí znovu objaví v Alžbetinom živote. Nateraz stačí vedieť, že jej vplyv na Alžbetu, ak vôbec nejaký bol, by v tom čase nemal dlhé trvanie, pretože Alžbeta v roku 1572 odchádza žiť na dvor svojho budúceho manžela.

Kráľovský vzor

Nad všetkými príbuznými výrazne čnel Alžbetin strýko Štefan Bátor (1533 – 1586), brat jej matky Anny. A nebol to len obyčajný strýko – bol najúspešnejším členom celého rodu. V čase Alžbetinho dospievania dosiahol vrchol, o akom sníval každý magnát – stal sa sedmohradským kniežaťom a neskôr poľským kráľom a litovským veľkokniežaťom. Pre Alžbetu bol Štefan stelesnením absolútnej moci. Bol to on, kto dokázal vzdorovať cisárovi aj sultánovi. Ako poľský kráľ bol jedným z najmocnejších panovníkov Európy. Habsburgovci

Tu vzniká paradox dvoch Bátoriovcov – kým Štefan bol vnímaný ako symbol spravodlivosti, modernizácie armády (založil poľskú pechotu a v Poľsku je dodnes považovaný za jedného z najlepších kráľov) a náboženskej tolerancie, Alžbeta sa prostredníctvom legendy o krvavej grófke stala symbolom krutosti, temnoty a úpadku rodu.

Keď Štefan Bátoriov v roku 1586 náhle zomrel (pravdepodobne na zlyhanie obličiek, ako sa zistilo po preskúmaní jeho pozostatkov v roku 1933, nie na syfilis, ako to uvádzali niektoré zdroje), rod Bátoriovcov stratil svojho najväčšieho ochrancu. Hoci rodina bola stále nesmierne bohatá, znížila sa jej medzinárodná politická prestíž. Práve po jeho smrti údajne začala Alžbeta Bátoriová s krutosťami. Je zaujímavé, že v archívoch sa nezachovala priama korešpondencia medzi Alžbetou a jej strýkom Štefanom, ale vieme, že Alžbeta hrdou používala jeho pečať a na svoje kráľovské príbuzenstvo sa odvolávala pri každom spore o pôdu či dane.

Štefanov úspech však mohol byť aj zárodkom Alžbetinho nešťastného osudu. Medzi Štefanom a Habsburgovcami totiž existoval dlhoročný významný konflikt. V roku 1565 bol Štefan za nejasných okolností obvinený a dva roky strávil ako väzeň cisára Maximiliána II. v Prahe, čo len posilnilo jeho protihabsburské zmýšľanie. V roku 1571 bol zvolený za sedmohradského vojvodu – k značnej nevôli Habsburgovcov, ktorí preferovali iného kandidáta. V roku 1575 úspešne súperil s Maximiliánom II. o poľskú kráľovskú korunu. Celkovo bol Štefan Bátoriov, ako aj ďalší predstavitelia rodiny Bátoriovcov, vrátane Alžbetinho otca Juraja, významným trňom v oku Habsburgovcov a tento vzťah sa mohol preniesť do neskoršieho postoja voči Alžbete.

Súrodenecké puto

Uprostred prísnej výchovy a politických kalkulov mala Alžbeta jednu pevnú citovú kotvu – svojho o päť rokov staršieho brata Štefana, ktorý bol prvým spoločným dieťaťom Anny a Juraja (okrem neho mala údajne ešte brata Gáboru, ale neexistujú o ňom žiadne záznamy, dokonca ani jeho dátum narodenia a úmrtia).

Hoci Alžbetina matka mala z predchádzajúcich manželstiev viacero detí – Alžbetiných nevlastných súrodencov – a niektoré pramene uvádzajú (zrejme nesprávne), že Alžbeta mala aj dve vlastné sestry, bol to práve Štefan, s ktorým ju spájalo najsilnejšie puto. Ten sa neskôr stal krajinským sudcom, čo možno dodalo Alžbete pocit právnej ochrany – minimálne vo východných častiach kráľovstva. Toto puto bolo dôležité aj preto, že Alžbeta v Štefanovi videla odraz seba samej – ambiciózneho, hrdého a neústupného Bátoriho. Boli si podobní – obaja boli inteligentní a niesli v sebe tú istú prchkú krv Bátoriovcov. Hoci sa korešpondencia medzi nimi nezachovala (Štefan nariadil, aby po jeho smrti spálili všetky jeho listy), predpokladá sa, že boli v častom kontakte.

Keď Štefan v roku 1605 zomrel bez mužského potomka, ečedská vetva Bátoriovcov vymrela po meči a Alžbeta sa stala jednou z hlavných dedičiek obrovského rodového majetku Bátoriovcov na východe (medzi inými doň patrila aj hrad Devín, ktorý bol strategickým bodom z hľadiska bezpečnosti monarchie). Práve toto rozprávkové bohatstvo, ktoré sa sústredilo v jej rukách, ešte viac dráždilo kráľovskú pokladnicu vo Viedni a prispelo k možnému komplotu proti nej.